

روش پژوهش علمی و شیوه نگارش آن

● دکتر حمید سفیدگر شهانقی^۱

نگارش آن» و «آشنایی با کتابخانه و منابع مرجع عمومی، اختصاصی و ...» و نیز دو پیوست تشکیل شده است.

فصل اول کتاب با تعریف «دانش» آغاز شده و پس از ارائه اطلاعاتی در زمینه‌های منابع کسب دانش، ابزارهای شناخت، مفهوم تجربه، ویژگی‌های قوانین تجربی، انواع پژوهش علمی، مراحل پژوهش علمی، انتخاب موضوع، مطالعه پیشینه موضوع، بیان مسئله، شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات، تدوین طرح پژوهشی، تدوین فرضیه و طرح سؤال، انتخاب روش پژوهش، نمونه‌گیری و انواع روش‌های آن، انتخاب ابزار اندازه‌گیری و روایی و پایایی آن، تجزیه و تحلیل داده‌ها، نگارش تحقیق و چگونگی تنظیم متن اصلی گزارش پایان یافته است.

نویسنده در فصل دوم به مباحثی چون پیدایش کتابخانه‌ها، انواع کتابخانه، بخش مرجع در کتابخانه، فن چکیده‌نویسی، مقاله‌نویسی و شیوه نگارش در انواع مقاله‌ها پرداخته است.

در پیوست اول کتاب طرح رده‌بندی‌های دیویی و کنگره آمده و در پیوست دوم نویسنده الگویی برای تنظیم صفحات اولیه یک نوشته ارائه کرده است. کتاب همچنین دارای یک واژه‌نامه فارسی به انگلیسی و نیز فهرست منابع می‌باشد.

کتاب روش پژوهش علمی و شیوه نگارش آن که به گفته نویسنده برای دانش‌آموزان مقطع دبیرستان نوشته شده، از محدود کتاب‌هایی است که برای این نوع از مخاطبان منتشر شده است. اگرچه نویسنده با تشخیص خلأی که در این باره وجود دارد، توانسته است با بیانی ساده مقدماتی از پژوهش و اصول آن را به رشته تحریر درآورد، در عصری که شبکه جهانی اینترنت با دنیایی از اطلاعات، تمام مراکز اطلاعاتی را با انقلاب عظیمی روبه‌رو ساخته، بی‌توجهی به آن در کتابی که مدعی ارائه روش پژوهش علمی و آشنایی با منابع مرجع است، یک نقصان و کمبود اصلی به‌شمار می‌رود. امید است نویسنده در چاپ‌های بعدی کتاب به جایگاه اینترنت در پژوهش نیز بپردازد.

پی‌نوشت‌ها:

1. azfolk@gmail.com

■ عباسی‌هرمزی، سوسن. روش پژوهش علمی و شیوه نگارش آن، تهران: مه‌یار، ۱۳۸۵، ۱۴۶ص.
شابک: ۶-۲۹-۷۱۲۱-۹۶۴

یکی از عناصر اولیه و لازم در هر فعالیتی تحقیق و پژوهش است، زیرا بدون پژوهش و سنجش جوانب کار، اجرای آن با شکست مواجه خواهد شد. بشر از دیرباز با امر پژوهش از طریق آزمون و خطا آشنا شده و امروزه هیچ کاری را بدون پشتوانه پژوهشی انجام نمی‌دهد و این مسئله در فرهنگ مردم مناطق مختلف تثبیت شده است. برای مثال ضرب‌المثل ترکی «یوز اولج، بیر بیج» یعنی صد بار اندازه کن و یک بار بپر یا مثل فارسی «گز نکرده پاره نکن» نمونه‌هایی از عناصر عامیانه در فرهنگ مردم است که به‌وضوح نشان می‌دهد که از روزگاران قدیم تحقیق و پژوهش برای هر امری لازم شمرده شده است.

کتاب حاضر از دو فصل «آشنایی با روش پژوهش علمی و شیوه